

ZOMBOR és VIDEKE

P O L I T I K A I L A P .

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal
oblat Karoly könyvnyomdája, Kossuth János-utca.

Felétős szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Neptantóknak: Egész évre 3 kor., Félévre 4 kor., Egy negyedévre 2 k.

Neptantóknak minden vasárnap és csütörtökön.

A főrendiház.

A főrendiház folyó hó 20-án igen érdekes és fontos ülést tartott. Ekkor hirdették ki a királyi leiratot, amely az országgyűlés ötödik ülészakát megnyitja.

Ez alkalommal foglalta el Csáky Albin Gróf először az elnöki széket, midőn is Császa György kalocsai érsek őt a következő beszéddel üdvözölte a főrendek nevében:

Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Alattvalói hódolattal fogadta a főrendiház ő felségének, apostoli királyunknak azon elhatározását, melylyel nagyméltóságod a főrendiház elnökévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Hagyományos szokás a főrendiházban az, hogy az ő felsége által kinevezett főrendiházi elnök iránt a főrendek nevében ezen oldalról hangozzék el az üdvözlés. Ehhez a hagyományhoz híven járok el, midőn a méltóságos főrendek nevében tiszteletteljesen üdvözölöm az elnöki széket a nagyméltóságodat. A mily kimagasló ezen állás, mely ő felségének ezen legkegyelmesebb elhatározása által nagyméltóságodnak osztályrészüln jutott, épp oly fon-

tosak azon feladatok, melyek nagyméltóságodra várnak, midőn ezen magas állásnak fogja szentelni működését. Szívünkben kívánjuk Isten áldását, hogy ugy a trón, mint a haza javára hosszú éveken át az óhajtott sikerrel tölthesse be nagyméltóságod e magas állását. Éljen! (Éljenzés.)

A méltóságos főrendek nevében üdvözölöm az ő felsége által kinevezett nagyméltóságú alelnök urakat is, kiknek működésére szintén Isten áldását kívánjuk. (Éljenzés.)

A napirend következő pontja volt a trónörökös házassági nyilatkozatának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat megvitatása. A tárgyhoz Ambrózy István báró szólott hozzá. Helyesnek, czélszerűnek, üdvösnek mondta a trónörökös nyilatkozatát és üdvözölte a kormányt, a miért e javaslatot az országgyűlés elé hozta.

— A kormány teljesítette kötelességét a dinasztia és a haza irányában. Mint bonus pater familias járt el és gondoskodott róla, hogy a monarchia érdekein csorba ne essék.

A formás beszédet csendesen meghelyeselték minden oldalon, miközben Zichy Nándor gr. állott fel szólásra.

— Én a néppárt embere vagyok! — kezdte, de kijelentése nem igen kellett szenzációt a méltóságos főrendek körében.

A néppárt főrendü vezére kifejtette azután álláspontját, mely a Zichy János gr. parlamenti álláspontjával egyezik. Hozzájárul a becikkelyezéshez, mert a felség akarata előtt meghajol. Beszéde mintegy utóhangja volt a népképviselő vitájának. Merő polemia azokkal a hatalmas beszédekkel, melyekkel Széll Kálmán miniszterelnök és Szilágyi Dezso a néppárt álláspontjának baljóslatu homályát és tarthatatlanságát nyilvánvalólag demonstrálta.

A míg azonban a képviselőházban a néppárt a miniszterelnök által módosított javaslat szövegéhez nem járult hozzá, addig Zichy Nándor gróf a miniszterelnök módosításához hozzájárul. A mily helyes ez az álláspontja, éppen olyan hamis és téves az indoklása. A javaslatba — ugymond Zichy gróf — felvették azt a kijelentést, melyet a néppárt felvetetni óhajtott, mely szerint az 1723: I. H. t.-cz. teljesen önálló és kizárólag a maga tartalma szerint ítélendő meg. Igaz ugyan, hogy nem hagyták ki annak deklarálását, miszerint

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA.

Fráter Erzsébet.

Fenn Nógrádmegyében, a Madáchok ősi fészében sokat beszéltek az ötvenes években Fráter Erzséről, Madách Imre nejeréről. Az alsó-sztrigovai kastélyból szomorú legendák keltek szárnyra. A nemes magyar udvarház tiszta világát elsötétítette egy könynyelmű asszony, aki elfeledkezett arról, hogy ura jó hazai voltáért szenvedt börtönét, tehát kétszeresen megadással illik élviselnie sorsát. Madách egy hónap menekültnek adott vendéglátó szállást a maga házában. Több sem kellett a Bach embereinek. Ejnek idején zavarják fel nyugalmából a költőt és börtönbe hurcolják, hogy két esztendeig egye a rabság keserű kenyérével. Hiába vetik latba minden befolyásukat Madáchék előkelő örmérei; hiába az édes anya minden áldozata, Madách Imrének lokolnia kellett bünéért, melynél nagyobb az időben elkövetni nem lehetett. És mit tesz Fráter Erzsébet? A helyett hogy türelemmel, megadással viselné sorsát, hamarosan megfeledekzik hitvesi és

anyai kötelességeivel. Pedig micsoda mintakép lebegett előtte Majlányi Zsófiában a költő édes anyjában! Az özeveg régóta élte egyedül aló, szon oru napjait. Még javakorában volt és szép asszony híreben, mikor férje meghalt. Három gyermek nevelésének és egy nagy gazdaság vezetésének gondja szakadt rá. A gyermekek közül a legidősebb Imre. Őt elküldi az anya Pestre, csesével. Pállal egyetemben előkelő ur nevelésben részesített, ugy, a fiatal Madách kora legelőkelőbb ifjaival, Lónyay Menyhérttel, a két Andrássy fiával Gyulával (a későbbi miniszterelnökek) és Manóval, Beniczky Ödönnel és másokkal köihet barátságát. Így torri ki a fiatal Madách egyénisége. Milyen szálfinom kedélyvilága van, hogy minden aki és ami őt körül veszi, lelkiületben nyomot hagy. A barátok, az ifjúkori szerelmek a családások és örömtök, a boldogság és a szenvedés. Még maga sínes tiszában maga-magával. Hivatása, rendeltetése van-e a körben, melybe sorra állította? Drámát ír, verseket ad ki, majd más irányban keresi becsyága kielégítését. A milyen állhatatlan itt, olyan a szerelmében is. Mert Fráter Erzi távolról sem volt

az egyetlen, aki a fiatal Madách szívét láng-ra lobbantotta. De az utolsó! Etelka, Amália, Ida mind melyebb nyomot szántának szívében és fiatalkori költészetében, amikor Fráter Erzi anyira lekötö érzékeit, hogy elhatározza: feleségévé teszi, még nagykortuságát sem érte meg.

Tíz esztendő következik azután, a legboldogabb vagy talán egyetlen boldog korszak a költő életében. Mert ugy tetszik, semmi becsyága sem teljesedett oly mértékben, mint óhajtotta: a közpályara lép: meggyében leszen szószóloja a küzdelmeknek, melyek a negyvenes évek nemzeti érzését izgatták. De csakhamar ott hagyja a küzdőteret, melyre hevesen léptek ki a szó és műveltség olyan hatalmas fegyverzetével, mint a fiatal Madách. Mi kedvelnietette el, nem tudjuk. Drámát ír, akadémiái baharra vágyik, művét figyelemre sem méltaják. A házias élet nyugalmas réve boldogságot ígér. Ott hagyja régi ideáljait, és szívvel lélekkel veszi magára a férj és később az apa kötelességeit. Fráter Erzi lénye, bármily egyszerűnek lássák, kitanulhatlan. Mielőtt a költő feleségévé lesz, nagyon rövid volt köztük az is-

Tisztogasd szájadat és fogaidat naponta reggel és este a legjobbnak elismert

MENTHOLOS

szájvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségségek maradnak!

Szájvíz üvege 1 kor. 20 fill., a fogpor doboza 1 korona.

Kapható: **TÁRCZAY ISTVAN** gyógyszerárában Zomborban, Kossuth-utca.

a javaslat összhangzásban van a pragmatika szankcióival, de ez a deklaráció a néppárt vezére szerint semmi jelentőséggel nem bír ama kijelentés mellett, hogy a pragmatika szankció önmagából ítélendő meg. Zichy Nándor gr. tehát elmentmondás konstruál a két deklaráció közli s úgy véli, hogy az egyik a másiknak érvényét kizárja. Ezért szavazza meg a szöveget.

Szell Kálmán miniszterelnök sietelt elozlatni a gróf félreértését.

A javaslat emellett kijelentése közt egyáltalán nincs ellentét, mert a javaslat mindegyik része a pragmatika szankcióival teljesen megegyezik. Egyben igen határozottan tiltakozott az ellen a feltevés ellen, hogy az ő módosítása a néppárt indítványával lényegében egyeznék. A miniszterelnök módosítása aggodolmak elozlatását czélozza. A néppárt egészen mást akart. Vermet ástott, de nem volt kit megfogjon.

Zichy Nándor gróf újból szólni akart.

— Mi czimen kér szót ő nagyméltósága? — tudakolta az elnök.

— Felelni akarok a miniszterelnöknek, — válaszolt gróf Zichy.

— A házszabályok nem engedik meg, hogy kétszer szóljon valaki. — enunccziálta az elnök. — Tessék talán a részleteknél szólni!

Ebbe belenyugodott a néppárt vezére.

A javaslatot általánosságban egyhangulag megszavazták. A részletes tárgyalás során azután Zichy Gróf felelt a miniszterelnöknek, mire a javaslatot részleteiben is elfogadták.

Hírek.

* **Kinevezések.** A igazságügyminiszter Böszörményi Bálint zenai járásbírói napidíjast a szerencsei járásbíróshoz irnokká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Laechstatter Ottó tanárjelöltet az újvidéki kir. katolikus ma-

meretség. Majthényi Zsófia, a kit féltékenyen őrzi a Madách család puritán szentélyét, nem igen szívesen látja a házasságot. Mintha balsejtelmek kelnének már akkor mélyen érző anyai szívében és előre látna a gyász árnyékát, mely fának családi életére fog majdan borulni!

Valóságos idyll a tiz esztendő, melyben Fráter Erzsí megaranyozza a költő életét. Lírájának sötét hangulatát verőfény váltja föl, kedélyének komor zárkózottsága a megelégedés derűjében oszlik föl. Gyermekien boldogan pihen meg tekintete és növekvő anyagi jólétében nagy tervek fogmazanak meg agyában családját, jövődök működését illetőleg. Csodálatos, hogy Majthényi Zsófia még mindig bizonyos idegenkedéssel tekint menyé. Megdökölt már a gondolattal, hogy tén ó családotól Fráter Erzsiben, de lelke mélyén ott maradt a kétség. Nem tudta sehogy kiúrtani. Madáchné sem nagyon ragaszkodik hozzá. Erezte, női szívvel éreznie kellett, hogy az a szeretet, melylyel fogadja, nem neki, hanem csak a fia feleségének, unokái anyjának szól. Milyen igazza volt az anyának! A kétségek csakhamar igazra váltak. Alig hogy Madáchot kiragadták otthonából, Fráter Erzsí igazolja azokat. A folyó léj szerettel, gyöngédséggel teli leveleket ír börtönéből nejeinek. Gondoskodik mindenről, hogy ne érezze helyzete szomorú voltát; ellátja bőven anyagiakkal, édes anyját kéri, legyen mellette, tapasztalásai se-

gyar főgymnásiumhoz helyettes tanárrá nevezte ki. — A szegedi kir. ítélő tábla elnöke Pánczél Zoltán ügyvédjelölt szabadkai lakost a vezetése alatt álló kir. ítélő tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Orlován Gyula palánkai adótarost hasonló minőségben Újvidékre helyezte át.

* **Esküdtbíróági főtárgyalás.** Hétfőn délelőtti esküdtbíróági főtárgyalás volt a zombori kir. törvényszékénél: Kuczurszky Dávid ó-szivaci lakos napzsmense rablási bűnjűgyében. Az elnöki tisztet Szedressy Ödön kir. törvényszéki bíró töltötte be. Szavazó bírák voltak: Orkónyi Ede és Kovacsits Cézár kir. törvényszéki bírák. A vádhatóágot Kerekes János kir. ügyész képviselte, védőként dr. Pataj Sándor jelent meg. A főtárgyalás jegyzőkönyvét dr. Csekmánekné Reszó törvényszéki jegyző vezette és a tolmácsi tisztet Bikár Voin dr. hites tolmács látta el. Szedressy Ödön elnök a tárgyalást megnyitván, elővezetett a fogva lévő vádlottat, felolvastatja a beidőzött esküdtek névsorát, akik közül 20-en jelentek meg. Milla Márton esküdt nem jelent meg, ez elmaradását kellőképen igazolta. Ezután kezdetét vette az esküdtek kisorsolása. Kisorsoltattak: Stein Jakab, Pekánovits Antal, Tantner Ottó, Weindl József, Gráber Ferencz, Neu György, Husvéth István, Weigand János, Frey Emil, Szemző Dezső, íj. Schverer Jakab és Leovics György. Ugy a kir. ügyész, valamint a védelem élt visszavetési jogával. Elnök bejelenti, hogy sértett fél nem jelent meg és felhívja az ügyészt, hogy tegyen javaslatot a főtárgyalás megtartása iránt. Kerekes János ügyész a főtárgyalás elhalasztását indítványozza, dr. Pataj Sándor pedig annak megtartását kéri. A törvényszék határozathozatal végett visszavonult és ezután Szedressy Ödön elnök a kir. törvényszék elhalasztó határozatát hirdette ki. Ezzel a főtárgyalás véget ért.

* **Személyi hír.** Dr. Molnár Gyula, budapesti ügyvéd, a Z. és V. volt szerkesztője tegnapielőtt és tegnap Zomborban időzött.

* **Erzsébet királyné emléke az iskolákban.** Évfordulóra kegyelettel ünnepli a közönség november hó 19. nap-

ját, a megdicsőült királyasszony Erzsébet névünnepe. Városunkban is minden évben a templomban szentmisét mondanak, az összes iskolákban pedig emlékünnepe rendeznek. A róm. kath. népiskola hálás kegyelettel iltte meg boldogemlékü nagyasszonyunk névnapját. Reggel nyolcz óraker ünnepélyes gyászmisét mondott Resch Ignác hitoktató. Utána a népiskola előcsarnokában gyűltek össze a tanulók. Az V. és VI. osztály „Egek ékesége“ czimű énekkel nyitotta meg az ünnepélyt. Azután Szántó Károly szeg, megható szavakkal méltatta elhunyt nagy királynékné életét s azt a fájdalmat, melyet halálával az ő hű magyarjainak okozott. Buzdította a tanuló ifjúságot, hogy tüdőklő erényeit a jószágos királynéknak kövessék s mindíg halálával és kegyelettel emlékezzék meg a magyarok őrangyaláról. — Az V. és VI. osztály által énekelt „Erzsébet királyné“ czimű gyönyörű énekkel véget ért az ünnepély. A felső kereskedelmi iskola tanuló ifjúsága és tanári kara délelőtti szentmisét hallgatott, melyet Buday Gerő főgymnásiumi hittanár celebrált. A mise után vizsdatértek az iskolába, ahol gyászünnepepély volt. Az ifjúság énekkara a „Hymnust“ énekelte, mely után dr. Hirmann Ferencz, az intézet kiváló tanára, költői lendületű remek gyászbeszédet mondott dicsőült királyasszonyunkér. A szép kegyeletet ünnepepély a „Szózat“ élénkeklésével ért véget. A zombori állami főgymnázium is kegyeletes szép ünnepepélyvel áldozott a magyarok áldott emlékü nagyasszonya megdicsőült emlékezetének. Az ifjúság és tanári kar szintén résztvett az ünnepepélyes gyászistentiszteletben. A szentmise után gyászünnepepély volt az iskolában. A főgymnáziumi énekkar „Erzsébet emlékére“ czimű dalt énekelte el igen szépen és nagy hatást keltve. Láng A. József főgymnáziumi tanár, gyönyörű szép emlékbeszédet mondott. A beszéd után, mely nagy hatást keltett, Ribiczey Gyula VI. osztályu tanuló szavalt a igen szépen és nagy hatással „Erzsébet emlékezet“ czimű ódát. A gyászünnepepélyt a Dreseher Sándor, Blumenthal Tibor és Nickl Alfréd által hegedűn, fuvolán és harmoniumon előadott „Trio“ fejezte be. Mind a hárman szép és precíz játékkal tündek ki és előadásuknak mindenki örömmel tapsolt. Az összes iskolákban szünet volt.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Bobár István szabadkai kir. törvényszéki irnokot, — ki pár évvel előlt a bajai kir. járásbíróshoz segédte-lekkönyvezetővé kinevezte.

* **Körvadászat.** Vasárnap a zombori határban körvadászat volt, amelyen részt vettek: Popovits Sebő fővádaszteszter, Zákó Milán, Vojnits István főjegyző, Lederer Pál, Vujevits Lajos, Dr. Zákó István, Sztankovits Lázár, Birvicsky György, Konyovits Dávid és Antal, Falczione Nándor, Lajos, Müller szolgabíró, Dr. Bikár Voin, Vukitsevits Bosko, íj. Mihályi János és még többen. Terítékre került: 71 darab nyul és két fogoly.

* **A felső keresk. isk. hangverseny.** Minden tekintetben nagy sikerű mulatság volt a felső kereskedelmi ifjúság 17-ikén rendezett hangverseny. Bátoran el lehet mondani, hogy Zomborban ilyen mulatság, amelynek ekkora közönsége, ahol annyi szép lány lett volna még nem volt. El lehet gondolni a közönség nagyságát, hogy ha tekintetbe vesszük, hogy az első négyest 80 pár táncolta. A bált hangverseny előzte meg. Az első pont Euler: Török indulója volt, melyet a zenekar nagyon szívesen adott elő ami kiváló karmesterüket Tomesányi Aladárt dicséri, aki nem kimélve fáradságot, a zenekart alig egy pár éve játszó tagjaival lyet tudott produkálni. Ulána Prokópy Imre tanár Novákovits Izidor-tól olvasott fel egy igen szellemes apró-

ságot, mely állandó derűtségben tartotta a közönséget. Az énekar 2 számban szerepelt igen sikerülten, volt még egy komoly és egy víg szavulat, az előbbi Goldfahn Elemér, az utóbbit Gärtner Benedek adta elő, mindketten nagy hatást értek el igazán sikerült szavulattal. A program további 2 pontja, Rákóczy Rodostóban melodráma szavulta Kis Antal, zongorán ki-érte Kakas Béla, és bármás Weber „Büvös vadász” operájából, hegedű, zongora és harmoniumon előadják Neugebauer Ernő, Kakas Béla és Walter Kálmán. A melodráma, szavaloja valóságos drámai előadásával igen szép hatással volt a közönségre, míg a zongorista díszlet kísérelével tetszett. A hármás előadói öszezavágó játékaikkal és szép előadásaikkal tetszettek. Midőn a concert véget ért és a tánc megkezdődött, akkor látta csak az ember, hogy milyen óriási közönség van jelen. Az összes iskolák, a gymnasium kivételével képviselve voltak, ott volt városunk előkelőségei, a polgármester stb. Még egy érdekes vendége volt a bálnak, Ligeti Miklós világhírű szobrász, aki Párisban szobraival arany érmet nyert és aki most fejezte be a királytól a fővárosnak ajánlóképzett 10 szobor egyikét Anonymus szobrát. A színésznők és színészek is szép számmal voltak képviselve. A tánc 1/2 óráig tartott, amikor a közönség nagy része hazament egy olyan mulatság emlékével, amelyben nem tudom mikor volt része, mert a lányok a tanúm, hogy többen voltak mint felsőszázan, jobban mulattak mintegy más bálon, ahol negyed annyian voltak. Itt Prokopy Imre tanárt kell felemlíteni, aki lelke volt a mulatságnak és nagyobb részt neki köszönhető, hogy ez a mulatság oly páratlanul sikerült. Alább következik az asszonyok és lányok névsora. Többen voltak mint amennyi itt össze van írva, de akkora közönségben teljes lehetetlenség volt többet leírni, azért a kimaradtaktól őszinte bocsanatot kérek. A s s z o n y o k : Bodnár Györgyné, Klayberné, Baumanné, Frayné, Róainé, Milcsinszkyne, Ferencsik Lajosné, Megyessi Ferenczné, Kirchnerné, Dr. Bruck Arminé, Kollár Józsefné, Novakovits Izidorné, Tantner Ottóné, Amanné, Scheremé, Huber Ferenczné, Hauke Imréné, Raisz Lajosné, Popovics Lajosné, Steiner Lajosné, Preszliné, özv. Kolné, Müller Alajosné, özv. Novakovitsné, Kiss Andrásné, Weiszné, Tomcsányi Aladárné, Schneckenberger, Kochné, Dienerné, Ispánovitsné, Szalayné, Pekánovitsné. L e a n y o k : Baumann Aranka, Baumann Margit, Baumann Mariska, Bodnár Ilonka, Huckstädt Irén, Huber Juliska, Frey Ella, Novakovits Olga, Hauke Margit, Hauke Ilonka, Vida Ilonka, Rónay Mariska, Milcsinszky Ella, Frey Vilike, Raisz Irén, Szacs Vilma, Popovits Katicza, Popovits Ilonka, Popovics Mariska, Kirchner Madlen, Steiner Ella, Preszly Nelli, Kohn Csizka, Müller nővérek, Schneckenberger nővérek, Scherter Mariska, Koics Vikicza, Koch Mariska, Weisz Katicza, Zsvikovits Bogumila, Damjanovits Jovánka, Sajkovits Milaau, Sajkovits Zorka, Szimits Zsvika, Belésár Ilonka, Deogár Irén, Diener Elza, Zombory Malesi, Ispánovits, Szalay Ilonka, Pekánovics kisasszonyok. **W.**

† **Bajkay Antal halálhíre.** Rettenetes szerencsétlenség híre érkezett tegnap Zomborba. Bajkay Antal, a zombori kir. folyamammérnökség fiatal mérnöke tegnap éjjel fél kettőkor a Dunába fulladt. A szerencsétlenség részletei még ismeretlenek. Szegény özvegy édesanyja gyászolja.

* **Hymen.** Örömmel értesülünk, hogy a szintársulat kitűnő karmestere, Ligethy Géza, folyó hó 20-én esküszik örök hűséget Kulics Katicza urhölgynek. Tartós örömet és boldogságot kívánunk.

* **Hajtóvadászat.** Apatini Fernbach Antal és Lajos temerini nagybirtokosok vadászatot rendeznek f. hó 22-én esütőrtökön Temerinben, a melyre Zomborból a Fernbach család összes férfi tagjai, Goszdu Elek kir. törvényszéki elnök, dr. Falezion Nándor és Lajos, Birvászky György, Lederer Pál, Zákó Milán és István hivatalosak.

* **Kihalt család.** Egész családokat irt ki Zomborban az uralkodó tüfuszjárvány. Dobrenov Nenád és Milán, a zombori kir. törvényszék napidíjasai, édes testvérek, tegnap egy nap alatt haltak meg ebben az iszonyú kórban. A zombori kir. törvényszék legszorgalmasabb és legkedveltebb napidíjasai voltak, akik egyaránt kiérdemelték főnökeiknek, mint a közönségnek a bizalmát és szeretetét. Sorsukat igazán tragikussá teszi az a körülmény, hogy néhány nappal előbb édesanyjukat ragadta el a tüfusz és így az egész család pár nap alatt pusztult el.

† **Gyászhir.** Kovalszky Erzsike 5 hónapos korában Zomborban elhunyt.

† **Gyász eset.** Rapp Mátyás szobafestő tegnap 36 éves korában elhunyt Zomborban.

* **Mérnök-estély.** A zombori mérnökök asztaltársasága vasárnap este igen sikerült estélyt rendezett a Vadászkiút első emeleti kistermében. A vacsora alatt a legsikerültebb tészták hangzottak el, vacsora után pedig a tánc reggel 6 óráig tartott.

* **Sport-egyleti közgyűlés.** A zombori Sport-Egylet vasárnap d. e. 11 órakor a Csitaonica különtermében rendkívüli közgyűlést tartott Raisz Lajos elnöklété alatt. A közgyűlés tárgya: az ügyészi és a titkári állás betöltése volt. Titkárrá Láncoz Gyula, ügyészé pedig dr. Gaál István választották meg egyhangulag.

* **A zombori Sport-Egylet új tagjai.** Dr. Szánthó Ferenc kir. járásbírósi albiró és Rontsinszky Miklós kir. járásbírósi aljegyző a zombori Sport-Egylet rendes tagjainak a sorába léptek.

* **A zombori iparos ifjak önképző egyesülete,** vasárnap igen sikerült Katalin-bált rendezett a Pokolvendéglő nagytermében. A táncoló párok egészen megültek az első emeleti helyiségeket. Volt nemzetközi világposta is. Újkéry Erzsébet kisasszony, mint aki a legtöbb levelező lapot kapta: a rendezőség esinos levelezőlap-albummal kedveskedett. Kovalovszky Berta kisasszony, mint aki legtöbb levelezőlapot árusított el, gyönyörű tükürt kapott a rendezőségtől ajándékba. A tánc kivilágos livradtig tartott.

* **A rendőrség figyelmébe!** A közönség rémitő sokat szenved amitt, hogy a háziurat nem tisztítatják le az aszfaltról a surak. Kérjük a főkapitány urat, hogy a legszigorúbban alkalmazzza a köztisztasági szabályrendeletnek a köztisztaság ellen vétőkre vonatkozó szakaszát.

* **Búcsuestély.** Mayer Károly volt hódásági, újonnan Bajjára kinevezett járásbíró. Hódásághról eltávozása alkalmából járási tiszteltől folyó hó 27-én este búcsuestélyt rendeznek.

* **Jubileum.** Az ó-kanizsai műkedvelő társulat f. hó 25-én, Katalin napján fogja 50 éves fennállását megünnepeelni. A társulat tagjai ez alkalommal a „Gyimesi vadírág”-ot adják elő.

* **Hymen.** Hoffmann Péter nőgyógyász, szombaton tartotta esküvőjét az új-vebázi evangélikus templomban Oberländer Fülöp nagybirtokos leányával Karolinával. A násznagyit tisztelt Dierner Gusztáv dr. egyetemi tanár és Schuch/Károly gyógyszerész viselték.

* **Esküvő.** Díszes esküvő ment végbe f. hó 17-én délután Német-Palánkán. Ekkor vezette ugyanis ol-tárhoz Tunyogi Cs. Károly máv. tisztviselő Michels Jolánkat, Michels Károly kendergyáros művelt és kedves leányát. Tanúk voltak a vőlegény részéről: Hubert Nándor uradalmi tisztartó, Hosszú-aszóból, a menyasszony részéről: Michels János földbírtokos Zomborból, Koszorús lányok és vőtőlejek voltak: Michels Viola — Paphary Elek szegedi tüzletvezetősi máv. tisztviselővel, Michels Ilonka — dr. Ritter Gyula palánki szolgabíróval s Michels Margitka — Nagy István lippai szolgabíróval.

* **Innokválasztás.** Csonopla község képviselőtestülete Tárcazy Dezső főszolgabíró elnöklété alatt megtartott ülésén Scharp J. Gusztávot és Stolisics Vladimirt egyhangulag községi innokká választotta meg.

* **Ártézi kút.** Bács-Földvár községben nagy az öröm. Végre friss, tiszta forrásvizet ihatnak, felbucoggyant az első artézi kút vize. Az artézi kút alig néhány száz korona költséggel lett fúrva.

* **Néptanítók pótadoja.** A közigazgatási bíróság 1900. évi 779. sz. elvi jelentőségű határozatával kimondotta, hogy a néptanítók által tanított minőségükben bírt földök után sem a tanító, sem az iskola fenntartó tkvi tulajdonos testület községi pótadóval meg nem róható.

* **Házasság.** Dr. Fischhof Zsigmond ügyvéd a bajai újuság kedvelt tagja folyó hó 25-én esküszik örök hűséget a dunapataji izr. templomban Maller Irén urhölgynek.

* **Közgyűlés.** Szabadka szab. kir. város törvényhatósági bizottsága november hó 22-én délelőtt 9 órakor a „Pest-város”-hoz czimzett szálloda nagytermében Schmausz Endre főispán elnöklété alatt ülést tart.

* **Hangverseny.** A vakokat gyámolító országos egyesületi vakokból álló világhírű zenekar Szabadkára érkezett és folyó hó 20, 21 és 22-én a „Nemzeti Szálloda” kávéházában nagy hangversenyt rendez Braun N. híres kisbőgős közreműködése mellett.

* **Az ál Odeschalchi herceget eltoloncozták.** Nemrég megirtuk, hogy Simai Gyulát, az országos szőlőművelő, aki Szabadkára Odeschalchi herceg név alatt szerepelt és mikor a rendőr rájött a szédelgésre, megugrott, a esendőség elfogta. Elhozták Szabadkára a kir. ügyészség börtönébe és megindult ellene a vizsgálat Sejler Lina nevelőnő kárára elkövetett lopás miatt. Időközben a megkárosult nevelőnő Friedlandba utazott, illetősége helyére. Minthogy a vád csak magánpanaszra tartható fenn, a rendőrség táviratozott a kalandos nevelőnő illetőségi helyére, hogy a vádat fenntartja-e? A válassz megérkezett, hogy czimzett ismeretlen. Az ál Odeschalchi herceget szabadon bocsátották, de eltoloncozásáig a rendőrség börtönébe helyezték, ahonnan tegnap kénszerrelvelel küldték illetőségi helyére, Bihar-Besenyőre, ahol tovább is rendőri megfigyelés alatt marad.

* **Kóborczigányok garázdálkodása.** A bács-almási járásban sátoros cigányok garázdálkodása oly nagy mérvet értett, hogy a községek lakóit rettenetesen tartják. A Jankovác községben a napokban Agócs István tehets gazda házába az ablakon keresztül behatoltak s körülbelül 3000 korona értékű selyem, ágynemű és készpénzt elvittek. A csendőrség a betőrök elküvetésével a cigányokat gyanúsította s nyomban el is fogta a község határában tartozkodó cigány karavánt de a legerélyesebb vállalat dacára sem ismerték be a betöréses lopásokat. A csen-

dőrség a beszerzett adatok alapján a cigányokat letartóztatta s a bács-almási járásbírószághoz kísérte.

*** Gyilkosság kártyázás közben.** Bács-Földvár egyik kocsmájában vigan járta a ferlibi Jankovics Kuzman és Molnár Péter földművesek között. Kártyázás közben a partnerek összevetettek, mire Jankovics dühbe lövött, elővette székéjét és markolatik doflte Molnár szívébe, aki ott a helyszínén menten meghalt. A gyilkost a rendőrség elfogta, és az újvidéki kir. törvényszék börtönébe kísérte.

*** Feldult óskori sírok.** Az apatini (Bács megye) környékén fölfedezett óskori avar sírokak vakmerő módon rabolták meg szentségtelen kezek. Neuser Károly S. csont- és ronggyűjtő feldulta a sírokat és az azokból az óskorból ott maradt emberi és állati csontokat kiszodte profán tüzetéhez. A sírok feldolgoja ellen a rendőrség megette a feljelentést.

*** Haláz az órhelyen.** Szabadkáról írják: Szkala Pál II-od osztályú rendőrt véletlenül elsült revolvere életétől fosztotta meg. Szkala Pál II. osztályú rendőri mintegy 6 év előtt állt be a rendőrség szolgálatába. Dolgait híven elvégzte soha semmi panasz nem merült fel ellene. Szombaton este 8 órakor az 5. sz. órhegyre ment Szkala, mely Skozza tüzoltó-parancsnok házától a takarékpénztár és népbank épületéig terjed. Ejjel 12 órakor többször bejárta ez az utat s mikor 12 órakor az őr felváltásra került a sor, Csapák Sándor a felváltó rendőri mintegy 35 lépésnyi távolságra volt Szkalától, amikor erős durranást hallott, gyorsan odafutott és ott látta a földön szerencsétlen társát mellőlől patagzott a vér, nagy szolgálati revolvere ott hevert mellette. Eleinte öngyilkosságra gondolt, de a vizsgálat mást derített ki: véletlen szerencsétlenséget, a mely úgy állott elő, hogy leoldott oldalról a szolgálati revolvert és a földre ejtette. A revolver elsült és a golyója Szkala mellé furdott.

*** Csendélet Újvidéken.** A Magyarország a következőket írja: Szerfelett kínos ügy ért a szombati napon lovagias uton véget. Nemes Sándor dr., az újvidéki függetlenségi és 48-as párt elnöke, az „Újvidéki Hírlap” felelős szerkesztője, karpárját vitt Raabstern Mórral, az „Újvidéki Lloyd” választmányi tagjával. Az ügy összes előzményei a következők: A mult hó végén, a mikor Péter Pál, az újonnan kinevezett főispán bevonult Újvidékre, a polgárság megbízásából dr. Nemes üdvözölte a faklyamenet alkalmával a főispánt. A kormánypárt indigálódott e megbízás miatt és nyíltan hangoztatta, hogy dr. Nemes nem látja szívesen a fogadás élén. Es mikor dr. Nemes a főispánhoz intézett beszédében azt is hangoztatta, hogy „elvárja az új főispántól, miszerint mindenkinek politikai véleményét tiszteletben fogja tartani és senkire semminemű befolyást nem fog gyakorolni”, kész volt a háború a kormánypárt részéről. És megfogadták, dogy dr. Nemesnek e bátorságát lakolnia kell. Közbejött a liberális párt szervezködő gyűlése. A plakátokból többet elhelyeztek az „Újvidéki Lloyd” termeiben is. Königsztädter Ottó ügyvédjelölt ezt az alapszabályokba ütköző politikálásnak tekintvén, megparancsolta a szolgának, hogy távolítsa el az egyleti helyiségekből a plakátokat. Az „Újvidéki Lloyd” választmányja foglalkozott az ügygel és levélel megrovásban részesítette Königsztädtert, a ki kikérte magának a választmány ama merészségét, hogy az ő jogos cselekedetét megbíralja, s a megrovást és levelet el nem fogadván, kilépett az egyletből. Támadt erre nagy ribillió, mert a keresztül-kasul kormánypárti választmányi híhetetlenek tartotta, hogy az ő csálhatatlansága ellen valaki remonstráljon. És mikor dr. Nemes

nyíltan és hangosan azt hirdette, hogy „uri embernek nem szakás ily levelet küldeni”, elérkezettnek látták az alkalmat, hogy dr. Nemesen politikai merényletüket végrehajtsák. Három választmányi tag jelentést tett az esetről a választmány-nak, mely dr. Nemest avval az indoklásal, hogy „a választmányt sértő nyilatkozatot teitt”, az egyletből kizárta. A helyett tehát, hogy sértve érezvén magukat, dr. Nemesről elégtételt kértek volna, a választmány felelőtlensége mögé bujtak, hogy így elkövessék a hallatlan politikai merényletet, melynek egyedüli célja az volt, hogy lehetetlenné tegye dr. Nemes jövő évi képviselőjelöltséget éppen azért, mert pártja tulnyomó többségben van. De a puszka visszafelölt el. Dr. Nemes provokálta a határozathozatalban résztvevő 18 választmányi tagot, a kik kijelentették, hogy egytől-egytől adnak lovagias elégtételt. De mikor még is kellett volna adni, megugrott tizenöt; egy feltételezen, kettő pedig feltétlenül ajánlotta föl az elégtételt. Dr. Nemes választási jogával élvén, Raabstern Mórral verokedett meg, a mely utóbbi karján és hasán súlyosan megsbe-sült, dr. Nemes az oldalán kisebb karcozást kapott. Raabstern harcoképtelenségével ért véget a párbaj. Az ügy lovagias része így megoldást nyert. De a polgárság fényes óvációban készült dr. Nemes részesíteni. Eddigél is már tömegesen léptek ki a Lloydból. A napokban fényesnek ígérkező bankettet rendez a polgárság dr. Nemes tiszteletére, a kinek megválasztása a jövő képviselőválasztásnál teljesen biztos.

*** Zákó Milán, Versecz és Pancsova főispánja.** Ismeretes, hogy Zákó Milán országgyűlési képviselő nemsokára Versecz és Pancsova főispánjává fog kinevezetni. A Magyarorszag így ír erről a kinevezésről: Jelenítettük tegnap, hogy egy pancsovai küldöttség járt Széll Kálmánnal, Pancsova számára külön főispánságot kérti. Mint értesülünk, a miniszterelnök a kérdést akként oldja meg, hogy a pancsovai főispán-ság vezetése alól felmentetik Rónay Jenő, ki mint torontáli főispán ezt a főispánságot is vezeti. Ellenben a pancsovai főispánság egyesítettik a verseczi főispánsággal és a két szab. kir. város új főispánja Zákó Milán lesz, ki pancsovát választja majd székhelyéül. Ezt a megoldást a versecziek is megnyugvással fogadják, mert nagyon beuntak azokba a folytonos küzdelmekbe, melyeket a város polgársága a mostani főispánnal folytatott.

*** Szabadkaiak Hegedűs miniszternél.** A szabadkai „Kereskedelmi Egyesület” még régebben disztagjának választotta meg Hegedűs Sándor kereskedelmi minisztert, és tegnap egy 13 tagú küldöttség adta át az erről szóló díszoklevelet a miniszternek. A küldöttség vezetői Prokisch Ferencz, az osztrák-magyar bank szabadkai fiókjának igazgatója, az egyesület elnöke és Gyelmis Gerő, az „Általános Takarékpénztár” igazgatója, az egyesület alelnöke voltak. Prokisch üdvözölő beszédében figyelmele ajánlotta a miniszternek azokat a kívánalmakat, a melyeket Szabadka gazdasági életének föllendítése követel. Így fölemlítette, milyen mostohán vannak megállapitva a magyar államvasutak díjtételei Szabadkára nézve, szemben más, még távolabb eső helyekkel: felemlítette, hogy mily nagy szükségé volna Szabadka városának ipariskolákra; kérte, hogy a Szabadkáról elvitt üzletvezetőség helyzetesség oda vizsgálja és hogy Szabadkán egy, az egész Bács-Bodrogh vármegyére kiterjedő önmálló ipar- és kereskedelmi kamara alakíttassék. A miniszter megígérte, hogy az előadottakat jóakaratu megfontolás tárgyává teszi. A tisztelegés után a miniszter ebédre látta vendégül a küldöttséget.

*** Az ó-becsei viczinális.** A Szabadka-ó-becsei vonalon Karjad és Zenta állomások között történt meg az alábbi jellemző kis eset: Kálmár József zentai tanynai polgár befelö igyekezett a városba és e végből a karjadi állomáson fel akart szállni a viczinálisra. Már messziről látta azonban, hogy a vonat benn van már az állomáson, integetni kezdett tehát, hogy a vonatvezető — mint ez már ezen a vonaton szokás — várja be, de mikor a vonat mégis megindult, Kálmár József a szántóföldön át eléje vágtat és a már csaknem teljes gözzel haladó vonatra felugrott. A zentai rendőrkapitányáság Kálmár Józsefet ezért a „tempó”-jáért 50 korona pénzbüntetésre ítélte. — Hát bizony a mi viczinálisunkra ráférne egy kis gyorsaság, akkor nem esnék meg vele ilyen eset vagy olyan, hogy kerékszőg keresés czimén órákat késik.

*** A szegedi kereskedelmi és iparkamara** kedden tartotta meg e havi teljes ülést. Szarvady Lajos elnökele alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Szarvady Lajos elnök megnyitván az ülést, a kamara tudomásul vette az elnöki jelentéseket, azok sorában az értesítéseket arról, hogy újabban Nezsider község, Szombatly és Karczag alkottak házalás-tiltó szabályrendeleteket. Az érdekeltek tudomására hozta az elnök, hogy a Törökországban kivitt áruküldeményeik származási bizonyítványainak török konzuli láttamozási díját, mely eddig 40 piaster volt, a török kormány leszállította 20-ra. Jelentést tett az elnök, hogy a kamara véleményéhez képest hét-fő napokra hetivásárjog adatott Bogojéva (Gombos) Bács-Bodrogh megyei községnek és hogy Baracska község június 17 és 20 ra engedélyezett orsz. vásárai ezentul állandóan, ha a jelzett határpán hét-főre esnek, a határpánra, ha más napra esnek, a megelőző hétfőn tartandók meg. Véleményt fogadott el a kamara az állati szőrmeüeket és sörtéket földolgozó ipartelepek munkásai egészségének védelmére tervezett intézkedésekről. A kamara, meghallgatván a szóbeli iparosok gyakorlatit ezeknek is egyértelmű hozzájárulásával azon vélemény fölterjesztését határozta el, hogy a miniszter leirata szerint tervezett és 5. pontba foglalt övintézkedések egyrészt szükségesség, másrészt teljesen megfelelők. Orvendt-ne tudomásul vette a kamara, hogy fölterjesztése folytán a miniszter kedvezményes szállítást biztosított azon üresen visszatérő sörös palaczkok küldésénél is, melyek a sörgyári raktárak és sörkereskedők czimén érkeznek. Az elnök-ség bemutatja a vámtarifát és a kereskedelmi szerződésék ügyében a begyűjtött anyag és adatok alapján elkészített fölterjesztést, melyre vonatkozólag a közös bizottság azon javaslatot tette, hogy a teljes ilés helyeslő tudomásul vegye a kereskedelemügyi miniszter ur bizalmas leiratarára válaszul szolgáló jelentést, mely bevezetőleg az önmálló vámtörlet elvi alapjára hivatkozva, a kérdés általános részére való nyilatkozás mellett részletes véleményeket tartalmaz a kerületben képviselt iparágakat és az itteni viszonyokat közvetlenebbül érintő tételekre vonatkozólag. Tudomásul vette a teljes ilés, hogy a közös hadsereg bönemű szükségleteinek szállítására a kerület kispárosai, tulnyomóan alkalmi szövetkezetekbe csoportosulva, 15 ajánlatot adtak be, továbbá, hogy a honvédség ez évi 20 ezer pár lábbeli szállításából a kerület alkalmi szövetkezetei 3190 párra kaptak megrendelést. Behatán indokolt javaslatot fogadott el a kamara a Csongrád-megye Szegvár, Mindszent, Kistelek és Horgos községeiben, a vasuti állomásokhoz vezetö műutakon szedni tervezett kövezetvám-szabályzatra vonatkozólag. A kamara a megye által bemutatott tarifa teljes átalakításával, a tervezett kövezetvám-díjak leszállítását, illet-

leg több árusoport szerint való osztályozását kívánja és azt, hogy a kövezetvámdíjak csupán a leadott és nem a fölötött árúk után is szedessenek. Megszavazott a kamara a szerbiai osztrák és magyar segélyező egyesületnek 20 koronát, a Vörösmarty szoborra 20 koronát, a zentai iparossegédek tovább képző tanfolyamára 100 koronát.

* **Választások.** Apatin község képviselőtestülete folyó hó 17-én megtartott ülésében Bácskay Béla eddigi II. segédjegyzőt, a négyház koronával magasabb fizetési első segédjegyzői állásra egyhangulag megválasztotta. Ezen választás folytatán előléptek: Rózsa Dezső eddigi II. segédjegyző második első segédjegyzővé, Pukás Gyula eddigi első községi írnok pedig II. segédjegyzővé.

* **Esküvő.** Dr. Fábán Aladár szabadkai kir. törvényszéki jegyző szombaton délután vezette oltárhoz Homonnay Szilvia kisasszonyt. Homonnay Nándor m. kir. államasuti főellenőr leányát Szabadkán.

* **Házasság.** Waldberg Ödön honvéd főhadnagy folyó hó 24-én vezeti oltárhoz Prokesch Ételka kisasszonyt, Prokesch Mihály földbirtokos leányát.

* **Öngyilkosság.** Novoth Julianna bajmoki lakosnő a napokban forgópisztolyal agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

* **Esküvő.** Dr. Schossberger Sándor az nvidéki ker. betegsegélyező pénztár orvososa e hó 15-én esküdött meg Oppenheimer Dávid és neje leányával: Olga kisasszonnyal.

* **Dalestély Kúlán.** Vettük a következő meghívót: A „Kulai Dalárda” 1900. évi november hó 24-én a „Gerbet“-féle vendéglő helyiségeiben tánczelel egybekötött alapszabályszerű dalestélyt rendez, melyre t. czimet tisztelettel meghívja. Főülfizetéseket köszönettel fogadunk és hir-lapban nyugtázunk. Műsor: 1. Storck A. M.: „Erdőmagány”. Férfikar. 2. Ch. F. Gounod; „Faust-Keringő”. Eneki Sztójkovic Zorka urhölgy, zongorán kíséri Schick Gizella urhölgy. 3. Méder M.: „Népdal-egyveleg”. Férfikar. 4. „A holt kültő szerelme.” Melodráma. Szövege Jókai Mórtól, zenéje Liszt Ferentzétől. Schick Gizella urhölgy zongora kísérettel mellett szavalja Baumann Antal ur. 5. Rieger György: „Dalárinduló”. Férfikar.

* **Bokody színtársulata Baján.** Vettük a következő színházi jelentést. Tisztelettel értesítem Baja város n. é. műpártoló közönséget, hogy a marosvásárhelyi jól szervezett dráma-, vígjáték-, népszínmű-, operette- és opera társulatommal szerencsés voltam az ideai téli időnyre az előadási engedélyt megnyerni és előadásaim sorozatát, folyó évi november hó 20-án megkezdeni. Műsorom a fővárosi ujdonságokat is felöli. Társulatom névsora. Műszaki személyzet: Bokodi Antal, igazgató, főrendező. Farkas Béla, titkár. Heltay Nándor, vígjáték és operette rendező. Bethleni László, népszínmű rendező. Németh Náci, karmester, opera Rendező. Előadó személyzet. Nők: Bokodyné Máté Róza, drámai hősnő, társalgási. Gőz Aranka, szende színésznő. Honti Elma, Medgyesi Erzsike, Bándi Rózsi, U. Dombi Ilka operette, opera és népszínmű énekesnők. Heltay V. Rózsa, drámai anya, Farkasné Ilon, comika, Bokody Marcsa, naiva. Lánghné Irma, társalgási színésznő, Kovács Lidi, Bokor Kálmánné, Panyiczky Irma, Mészáros Lujza, Nagy Kata, Koltai Erzsike, H. Gyürky Matild segédszínésznő és kardalosok, Férfiak: Bokody Antal, jellem ábrázoló. Heltay Nándor, szalon színész, operette buffo. Farkas Béla, hős és jellem színész. Bethleni László, operette, opera és népszínmű bariton, Rónay Károly, operette tenor. Margitay Gyula, hős szerelmes, Halmi Jenő, lírai szerelmes.

Benedek Andor, társalgási színész. Ujváry Károly, operette tenor buffo, comikus. Jámber Károly, apaszínész. Lángh Jenő, Perczel Oszkár, Bokor Kálmán, Győri Arpád, Panyiczky Gyula, Hamvas István, segédszínészek és kardalosok. Bokody Margitka, Bokor Kálmánka és Heltay Béczy gyermekszereplők. Bokody Antal, színigazgató. Az előadás sorozatát a „Váljunk el” és a „Rang és Mód” ez. kitiűő szindarabokkal és egy operettel fogják megnyitni.

)(Valdói francia gummi és hal-halvány tuezatja 80 krtól 4 frtig. **Engel Mór** uri-divatárúk raktárában Zomborban.

)(*Halmos főigazgató és a magyar pezsgő.* Halmos, budapesti polgármester mult heten nagy fontosságú átiratot intézett a budapesti sajtóhoz. Felhívja az újságokat, hogy minden erővel oda hasanak, hogy a külföldre küldött sok millió a versenyképes honi gyártmányokra fordítsassék. Egyebek között sok millió vándorol Magyarországból francia zsebekbe pezsgőért, dacára annak, hogy hazánkban oly pezsgő van, a mely — mint a legtekintélyesebb szakértők teljes bizonyossággal állítják, — a legfinomabb és legjobb minőséget feltűntető jelvény-nyel ellátott francia pezsgővel egyenrangú és e mellett még felényivel is olcsóbb. Ez a „Transylvánia” — pezsgő François L. és társa promontori pezsgőgyárából. Hogy ezen pezsgő a legjobb franciaival versenyképes, kivülágik azon körülményből, hogy nekünk Magyarorszában sokkal jobb minőségű borok állanak rendelkezésünkre a pezsgő gyártásához, mint Franciaországnak és hogy a promontori gyár vezetője, Francois ur, a pezsgőgyártást Franciaország legjobb gyáraiban sok éven át tanulmányozta. Ezáltal nem arról van szó, hogy a honi gyártmányt desőítsük; de gazdagabb polgári köreinknek, mágnásainknak ajánljuk, hogy Francois és társai pezsgőjével kísérletet tegyenek és a ki igazi pezsgő-ismerő, az első pohár után konstatalni kénytelen leend, hogy bűn a drága magyar pénzt francia pezsgőért kiadni, holott van nekünk felényivel olcsóbb oly honi gyártmányunk, mely a legfinomabb franciaival teljesen egyenértékű. Így a magyar ipart azáltal is pártoljuk, hogy mint fogyasztók kevesebb pénzt adunk ki, mint annak előtte.

Színház.

Szulamit. Az utolsó színrehozatal alkalmával ép oly fényes és precis volt az előadás mint a többi. Az új szereplők derekasan oldották meg feladatukat. Különös élvezetet nyújtott Békési Kolindrője, melyet kellemes hangján oly megindítóan énekelt, hogy többünknek könny esordult ki szemünkből. A karok imitt-amott falsoltak, — a zenekar kitűnően működött. C—a.

Vasárnap, november hó 18-án, délutáni előadás, másodsor adták **Elektrát,** Ardi Idával a czimszerepben. Késső furesának tartjuk, hogy a világhirdalom e remeke fölé oda nyomatja a tiszt, igazgató ur a színlapra, mintegy csalótként, azt az izléstelenéget: „zóna” gyermekelőadás leszállított helyárakkal. Hát itt bizony nem csupán az árak szállították le, hanem az előadás értékét is és a színészek ambícióját, mert tagadhatatlanul bántó, sőt lealázó egy oly kaliberű művésznőre, mint Ardi Ida, hogy magasan szárnyaló, istenadta művészetét egy éretlen gyermektábor és dadasereg előtt ragyogtassa. Ezek után bizton hisz-szük, hogy a mostanihoz hasonló banalítások nem fognak ismétlődni!

Este Hauptmann Gerhardtnek: „**A takácsok**” (Die Weber) című 5 felv.

színművét hozták színre, több igyekezettel, mint sikerrel. Mindazonáltal nagy hálával tartozunk az érdemes igazgatónak, hogy az újabb irodalomnak e sokat emlegetett sensátios darabját a zombori közönséggel is megismertette. A műnek külföldben nincs gyűsgyes cselekvénye, valamint nincs főhőse sem, de sokan egy új szociális művészetnek szerencsés és mesteri kezdeményezését látják benne. Mondám, hogy a műnek nincs főhőse, a mi tény, de ha jobban belemélyedünk a darab tanulmányozásába, rá fogunk jönni, hogy a költőnek távolról sem volt az a szándéka, hogy egy kerek drámai cselekvény középpontjába egy valakit beillesztessen főhősnek. A főhős itt nem egy ember, egy határozott, egyéniség, hanem Zola munkás regényének, Germinalnak mintájára, maga a tömөг, vagy Spielhagen bírálatá szerint a nyogor a maga vérfagyasztó leplezetlenségében. Es épen ebben rejlik a darabnak új tendenciája, forradalmi iránya! Nem az egyén lelkiéletét tanulmányozza a szerző, hanem a tömeg psychológiai képét rajzolja meg a realiztikus megfigyelés ki-méletlen igazságával. Ezt mutatja be egy a maga rettenetességében szinte elurdirító képsorozatban, de — s ez a darab fogyatékságai között talán a legkirívóbb — költői kiegyenlítés nélkül.

Maga az előadás nem igen emelkedett felül a középszertűség színvonalán, de azért láttunk igen sikerült, gondosan tanulmányozott alakításokat is. Külön fel kell említenünk Kantai Terézt, ki a szelítőt Baumert anyó szerepében tehetségét egy egészen új oldalról mutatta be, valóságos kabinet alakítás produkálva. Hétfélon, november 19-én, reprise volt; **Madame Sans-Gène-t** adták másodsor jőformán üres ház előtt. A ki az előadásról bírálatot akar, azt a multkor elmondott kritikánkra utalhatjuk az-zal a megjegyzéssel, hogy az abban foglaltak teljesen rállenek a mostani előadásra is. Újabb momentum nem került fel. P.

A szabadkai „Fehér Kereszt” ünnepéle.

Vasárnap szentelték fel a szabadkai „Fehér Kereszt” által felállított gyermekmenhelyet nagy fénynyel és a közönség óriási részvételével.

Az ünnepségen Tabody József, cs. és kir. kamarás, az országos Fehér-Kereszt-Egylet elnöke is jelen volt.

Az egylet védnökője: öv. bajsai Vojnic Lukácsné, báró Vojnic István főispán édes anyja méltó ünnepéseknek volt központja.

Mellette állanak: Birkás Szusziés Adrienne, Mamuzics Lázárné és öv. Morvay Akosné.

Az ünnepség bevezető része a szombat esti színi előadás volt: amely Gaál Ferenc ünnepi nyitányával vette kezdetét: Ezután Szabados Ilonka: Kozma Andor költeményét szavalta. Volt némakép is, a mely egy szegény nő küzdelmét ábrázolta, amint rongyokba takart gyermekével a legnagyobb nyomorban simódik és a gyermekgyilkosságban tépelődik, amikor a könyörület a fehér kereszttel mentésükre siet.

Az előadás a Szulamithal fejezték be. A vasárnapi program is minden tekintetben sikerült.

A gymnasiumban lefolyt ünnepséget a szabadkai dalegyesület gyönyörűen előadott szözata nyitotta meg. Schmausz Endre főispán ezután lelkesítő szavakban üdvözölte a megjelent nagyszámú közönséget.

Ott volt a város színe-java. Ott voltak a többi társjegyletek vallás különbség nélkül. Ott voltak ugyszólván az összes szabadkai

testületek képviselői, és a vidékről ide érkezett kiküldöttek és egyesek. Az ülhölyeket a közönség foglalta el. A főispáni megnyitót után Pertich Mihály egyleti elnök nyitotta meg lendületes beszédben az ülést. Röviden utalt az egyesület céljaira és arra a kiváló tevékenységre, amelyet az egyesület jeles hölgyei kifejtettek. Különösen kiemelte özv. bajsai Vojnics Jozefa úrnőnek, a kiváló kültekülat asszonynak az ügy iránti jóindulatát.

Kiemelte azokat, a kik a humanizmus terén igazi munkát fejtenek ki és igazságos szavakkal méltatta az érdemet. Szavait lelkes éljenzéssel fogadták. Szigethy József titkár olvasta fel ezután titkári felentését, amely jelentés az egyesület emelésében nagyértékű lesz, mert hű és pontos történelmi adatokat tartalmaz. A jeles dolgozatot és előadást tetszéssel fogadták. Utána dr. Csillag Károly szavaltta el az alkalomra írt költeményt, amelynek bevezető verssorai így hangzanak:

Az árvaház udvarában
Madár szállt a lombos fára,
Édes kedves csicsérgését

Hallgatja sok kicsi árva,
Milyen édes ez a kis dal,
Mennyi érzés lakik benne,

Mint ha csak az édes anyjuk
Elaltató dala lenne:
Nekik is volt egykor anyjuk

De most ott van messze távol,
Dalolj nekik egy vidám dalt
A családi boldogságról!

Ott az egyik piczi gyermek,
Ugy tatálták az útfélen —
Ruházatlan, elhagyatva,

Dideregve, szomján éhen,
Nem melengeté még soha,
Édes anyja ülése, —

Hol bujdosik — ? tudja Isten,
Merre jár a messzeségbe — —
Beszélj neki tündérrégét

A távoli napkeletről,
Dalolj neki egy vidám dalt
Az anyai szeretetről!

Nagy figyelemmel hallgatták ezután Tabody József cs. és kir. kamarás előadását a jótékonyaságról. Olyan ember beszélt itt erről a témáról aki egész életét a jótékonyaság eszméjének szentelte. A szellemes előadás nagy elismerésben részesült. Nagy hatást keltett az egylet érdemes titkáranak Dr. Balogh Ferencnek beszéde is, aki nem győzte elismeréssel elhangoztatni a szabadkai egylet hölgytagjainak munkálkodását. A diszközgyűlésen még elfogadták azt a javaslatot, hogy a szabadkai gyermekmenhely címébe az „Erzsébet” nevet vegye fel. A diszközgyűlést Schmausz Endre főispán lelkesítő szavai fejezték be. Egyhangulag fogadták el a főispánnak azt az indítványát, hogy minden szó amely ez alkalommal a diszközgyűlésen elhangzott, jegyzőkönyvileg megörökíttessék. A főispán ezután felkérte a közönséget, hogy innen a gyermekmenhely megtekintésére menjenek el. Miután a szabadkai dalárda még a Hymnuszt elénekelte a közönség a kívül már elrendezett kocsisorokat betöltötte és a menet körülbelül már délutáni 1 órakor az alaguton túl lévő menház megtekintésére indult.

Százával érkezett meg a díszes közönség a menházba, ahol amint már említettük, az arcképleplezések történtek. Ezt megelőzte Gyenes János képlő kiválóan szép egyházi beszéde, amelynek kíséretében a menházat felszentelte.

A menházról már lapunk előző számában részletes leírást adtunk és ezúttal csak annyit jegyzünk meg, hogy csin és izlés dolgában ott mi kifogás sem tehető. Az egylet jól megválasztott és derék orvosa, dr. Váli Dezső közegészségügyi tekintetéből is mindenképen kielégítően rendezkedett ott úgy, hogy a czélszerűségi

és hasznossági tekintetek sem maradtak ott figyelmen kívül. A legnagyobb teremben vannak elhelyezve Vojnics Szemző József és fia arcképe. Apró piczi szopós gyerekek, nagyobb már járn tudó, legfőbbnyire szép külsejű és már is jól táplált kis gyermekek bujtak a kis ágyak takarói alatt és hamiskásan tekintettek a száz feji publikumra, amely czirogatta és dédelgette a szűfőben elhagyatott kicsikéket, — akik az isteni jószágú apáca nénikék szigorú őrzete alatt állanak. Méltó bekoronázása volt ez ünnepegeknek, amikor főispánunk és Pertich Mihály, a humanitas egyik volt bajnokának Vojnics Imrénének arcképe előtt könnyekre indították a megemlékezés erejével az édes anyát és az ott lévő meghatott közönséget.

Majdnem 3 óra délután volt már, amidőn körülbelül az a közönség, amely a gymnasium dísztermét megtöltötte megjelent a Casinó dísztermében rendezett banketten.

Száznál többen jelentek meg a fényes teremben, amely szinte tündökölt a szebbnél szebb toaettekkel.

Csupa virág és illat volt ez a terem. Az asztalfőn a főispán presidéált és a harmadik fogás után lelkes felköszöntőt mondott a királynak. Az egész közönség állva hallgatta meg a legelső magyar emberre mondott szép dicitőt. Pertich Mihály a miniszterelnököt, Tabody József: Vojnics Szemző Jozefát, Birkáss Szuehich Adriennét és Morvai Akosnét köszöntötte fel; Dr. Balogh Ignác alelnökökre. Dr. Balogh Lajos a főispánra, dr. Pilller Arthur a törvényhatóságra és Mamuzsits Lázár polgármesterre emelte poharát, Tabody József ezután a szabadkai sajtót köszöntötte fel kis lelkes beszédben. Tabody József felköszöntőjére dr. Csillag Károly válaszolt, aki egyuttal a közönség felkérésére itt is elszavalt alkalmi költeményt. A bankett befejezése után vig táncmulatság folyt a casinó termeiben.

Az ünnepély lefolyása alatt üdvözlő táviratok érkeztek a szélrózsa minden irányából.

Az ünnepélyt teljesen és méltóan fejezte be az a fényes estély, amelyet özv. Vojnics Szemző Jozefa urhölgy a vendégek és a közreműködők tiszteletére adott.

Közlekedés.

□ **A berlin—budapesti—keleti express-vonatok számának korlátozása.** A jelenleg Budapest és Berlin között naponként közlekedő és Belgrádon át Konstantinápoly felől és felé hetenkint háromszor csatlakozással bíró berlin—budapest—keleti express-vonat folyó évi december hó 1-től kezdve menetrendjének változatlan fenntartása mellett hetenkint csak kétszer fognak Budapest és Berlin közt közlekedni. Budapestről Berlin felé az indulás minden szerdán és vasárnapon, Berlinből Budapestre pedig az érkezés minden kedden és csütörtökön fog történni csatlakozólag a Konstantinápolyból Belgrádon át minden hétfőn és pénteken induló és Budapestre minden kedden és szombaton érkező, illetve Budapestről kedden és csütörtökön induló és Belgrádon át Konstantinápolyba minden csütörtökön és szombaton érkező keleti express-vonatokhoz.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

THIERRY A. gyógyszerész

* vérképző és tápláló valódi *

Hämatin-Pasztillák

a legmegbízhatóbb szer a vérszegénység, sápadtság és ezek következményeinek megszüntetésére. Kerüljük a gomoridegeket izgalog és kábító vasboroknak használatát és használjuk kizárólagosan ezen könyved, asszimiláló pastillákat. Minden doboznak az előállító aláírásával kell ellátva lennie. Egy 4 koronás doboz, a pénz előleges beküldése után portómentesen szállít

THYERRY A. gyógyszerésztára és balzsamgyára
Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Bács-Topolyán a vasuti indóház átellenében levő vendéglői helyiség azonnal bérebe adandó.

Bővebb felvilágosítást ad

Apró Lajos

Bács-Topolyán, a vasut mellett.

5 kilo legfinomabb, legnemesebb fajta
asztali alma

12-féle, minden pósta-állomásra (kosár ingyen) **3 koronaért.**

Schwab Károlynál
Karánsebesen.

Nyilvános nyilatkozat!

Az alulírott arckép-festő-műintézet, hogy kitüntően iskolázott arckép-festő-személyzetet elbocsájtani képtelen ne legyen, elhatározta magát, — **de csak rövid ideig és csak visszavonásig** — minden haszon vagy árdeket mellőzni, és **csak 7 fnt 50 kr-ért**

életnagyságu arckép

(mellkép.)

elegáns barockrámával együtt, melynek tulajdonképeni értéke 30 fnt, szállítani.

Aki tehát saját, vagy neje, gyermekei, szülői, testvérei vagy más még elhalálozott személyek arcképét is rendelni óhajja, csak az arcképet, akarmily állásban küldjön be.

A csomagolási láda beszerzési árban számítatik. Megrendelések a fényképphőzácátolásával póstai előleg (utánvét) vagy az összeg előleges beküldése mellett elfogadtnak.

Kitűnő művészre kivételért észlethő hasonlatosságért keszeskedtetik. Száz meg száz elismerő-levél kívánatra rendelkezésre állanak és portómentesen be is küldetnek.

Kunst-Portrait-Anstalt

Kosmos

Wien, VI. Mariahilferstrasse 116.

A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

Winter-fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

Érvényes 1900. évi október 1-jétől. — Gültig vom 1ten Oktober 1900.

Oda							Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrad.							Vissza		
k. expr.	szem. v.	lv. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.		k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.					
11.20	7.35		2.40	3.25	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	7.05	10.00	1.05	6.40					
2.44	12.33	7.28	5.47	8.23	4.05	érk.	SZABADKA	11.50	5.20	9.46	1.57					
2.51	1.22	4.50	5.56		5.40	ind.	SZABADKA	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21				
	1.51	5.25			6.08		Csantavér		10.16	7.05		12.56				
	2.18	5.56	6.27		6.34		Bács-Topolya		9.52	6.40	9.32	12.34				
	2.44	6.27	6.42		7.02		Hegyes-Feketehegy		9.22	6.06	8.46	12.06				
	3.05	7.01	6.56		7.22		Verbász		9.01	5.42	8.33	11.48				
	3.26	7.40			7.42		Órkeér		8.36	5.13		11.29				
	3.44	8.16			8.07		Kiszás		8.16	4.51		11.13				
4.23	4.06	8.42	7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	6.18	7.51	4.21	7.50	10.52				

Oda				Szabadka—O-Becse.				Vissza			
V. V.	SZ. V.			V. V.	SZ. V.			V. V.	SZ. V.		
5.10	1.37	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.27					
5.38	2.05		Békova		8.27	5.00					
7.00	3.28	érk.	ZENTA	ind.	7.01	3.40					
8.12	5.37		Áta		6.06	2.24					
8.35	5.42		Mály		5.45	2.07					
8.55	6.02		Bács-Petrovcsellő		5.18	1.42					
9.21	6.28	érk.	O-BECSE	ind.	4.48	1.15					

Oda				Szeged-Rökus—Zenta.				Vissza			
V. V.	SZ. V.			V. V.	SZ. V.			V. V.	SZ. V.		
4.15	2.05	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	9.32	5.55					
4.40	2.29		Röszke	ind.	9.09	5.33					
4.58	2.48	érk.	HORGOS (136)	ind.	8.50	5.15					
5.01	2.57	ind.	Horgos	érk.	8.38	4.55					
5.20	3.16		Bács-Mattonos		8.20	4.38					
5.43	3.39		Órkanizsa		8.06	4.24					
6.05	4.00		Atdorján		7.37	4.00					
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.35					

Oda				Szabadka—Baja.				Vissza			
V. V.	SZ. V.	SZ. V.		SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.		V. V.	SZ. V.	SZ. V.	
6.02	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28			
6.41	2.22	7.18		Órkeér		9.04	12.10	9.52			
7.22	2.54	7.60		Bács-Almás		8.42	11.48	9.23			
7.28	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33	9.02			
8.01	3.26	8.25		Biktyi-Borsod		8.02	11.08	8.34			
8.41	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.35	10.32	7.43			

Oda				Baja—Ujvidék.				Vissza			
V. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	V. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.	
4.00		1.15	ind.	Baja	érk.	9.15	6.50				
4.11		1.25		Bajaszállásváros		9.08	6.42				
4.25		1.38		Vasút		8.53	6.26				
4.51		2.01		Gara		8.32	6.00				
5.09		2.16		Rigyicza		8.17	5.35				
5.37		2.39		Sztanisles		8.00	5.12				
5.56		2.56		Gilöva		7.36	4.40				
6.15		3.14		Nonadics		7.15	4.16				
6.25		3.23	érk.	Zombor (étk.)	ind.	7.05	4.05				
2.55	6.51	3.51	ind.	Zombor (étk.)	érk.	6.30	11.18	7.00			
3.01	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.23	11.11	6.52			
3.11	7.07	4.07		Zombor-bachszállás		6.14	11.02	6.41			
3.20	7.16	4.16		Zsarkovác		6.06	11.54	6.32			
3.36	7.30	4.30		O-Sztpár		5.52	10.40	6.15			
4.05	7.49	4.49		Bresztovác		5.37	10.26	5.52			
4.35	8.10	5.12		Hódáság		5.12	10.02	5.23			
5.11	8.35	5.37		Parabuty		4.53	9.45	4.54			
5.25	8.49	5.51		Paraga		4.32	9.25	4.29			
5.46	9.16	6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.14	9.07	4.03			
6.00	9.30	6.23		Bukkesz		4.00	8.55	3.48			
6.22	9.45	6.38		Petrovacs-Glozsán		3.49	8.44	3.34			
6.51	10.10	7.03		Futak		3.20	8.16	2.53			
7.14	10.31	7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.55	7.55	2.15			

Oda							Szeged-Rökus—Szabadka.							Vissza.			
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.			vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.						
3.15	8.10	11.56	4.43	8.43	ind.	SZEGED-ROKUS	7.01	11.00	3.26	7.46	12.18						
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Röszke	6.42	10.44	3.10	7.30	12.01						
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS	6.25	10.30	2.55	7.16	11.46						
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalom	5.58	10.16	2.39	7.02	11.31						
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Pallos	5.43	10.05	2.27	6.51	11.18						
4.27	9.23	1.04	5.51	10.35	érk.	SZABADKA	5.25	9.51	2.12	6.37	11.03						

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő óraszámái kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt. Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

